

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PODBRÓDEK a PODGARDLE

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Dlaczego od wyrażenia POD BRODĄ powstał męski PODBRÓDEK, a od tak samo zbudowanego wyrażenia POD GARDŁEM – nijakie PODGARDLE? Tak naprawdę – nie wiadomo. Wiemy, że w polszczyźnie było i jest równie dużo derywatów typu PODBRÓDEK (np. podgłówek, podnózek, podłokietnik) co derywatów typu PODGARDLE (np. podbrzusze, podzamcze, podgrodzie). Te zakończone w mianowniku na -ek są częściej nazwami przedmiotów, te zakończone na -e – nazwami miejsc. Ani PODBRÓDEK, ani PODGARDLE nie należą jednak do żadnej z tych grup. Wiemy również, że w czasach, gdy Jagiełło gromił Krzyżaków, PODBRÓDEK był już znany, natomiast miejsce PODGARDLA zajmował strukturalnie i znaczeniowo identyczny z PODBRÓDKIEM – PODGARDŁEK. Oba słowa – PODBRÓDEK i PODGARDŁEK funkcjonowały jako synonimy aż do końca XVI w., kiedy to narodziło się PODGARDLE, które zaczęło wypierać starszy PODGARDŁEK, tak że ten w końcu całkiem przepadł w pomroce dziejów... Zwycięskie PODGARDLE natomiast zmodyfikowało się znaczeniowo i stało się przede wszystkim towarem w sklepie mięsny – obecnie słowem PODGARDLE określamy raczej część tuszy wieprzowej niż część ciała.